

TÜRK HUKUKUNDA BİLİŞİM SUÇLARI: ÖZELLİKLE SİSTEMİ ENGELLEME, BOZMA, VERİLERİ YOK ETME VEYA DEĞİŞTİRME SUÇU

Güven Çetin¹

Özet

Geçtiğimiz yüzyıl içinde teknolojik alanlarda gösterilen gelişimler beraberinde birtakım sakıncalar da getirmiştir. Kanunlara yeni suç tipleri olarak giren bu sakıncalar Türk hukuk sisteminde bilişim suçları olarak isimlendirilmiştir. Bilişim suçları Türk Ceza Kanunu'nda ilk olarak 1991 yılında düzenlenmiştir. Bu açıdan oldukça yeni ve bakir bir alan olarak karşımıza çıkan bilişim suçları teknolojik gelişmelere bağlı olarak yenilik göstermektedir. Bu durum suç tipinin tanımlanmasında önem arz etmektedir. Kanunumuzun 243 ile 246. maddeleri arasında düzenlenen bilişim suçlarının gelişimi çalışmamız kapsamında açıklanmaya çalışılacak ve son olarak bilişim suçlarından “sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme” suçu üzerinde açıklamalar yapmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bilişim hukuku, bilişim suçları, sistemi engelleme, Türk ceza hukuku

Abstract

The developments in the technological fields in the past century have also brought certain harms. These harms, which are included in the laws as new crime types, are named as cyber crimes in the Turkish legal system. Cyber crimes were first regulated in the Turkish Penal Code in 1991. In this respect, cybercrime, which is a new and untouched field, shows change depending on technological developments. The development of cyber

¹ Sakarya Üniversitesi Kamu Hukuku (Tezli) Yüksek Lisans Öğrencisi, Öğrenci No: 216086006, guven.cetin@ogr.sakarya.edu.tr

crimes regulated between articles 243 and 246 of Turkish Penal Code will be tried to be explained within the scope of our study, and finally, we will try to make explanations on the crime of “blocking, disrupting the system, destroying or changing the data” which is one of the cyber crimes.

Keywords: Information technology law, cyber crimes, blocking the system, Turkish criminal law

Giriş

Bilişim alanındaki teknolojik gelişmeler, beraberinde birtakım suçların da ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bilişim suçları ilk defa 1991 yılında yapılan düzenlemeler neticesinde hukuk literatürümüze kazandırılmıştır. Bilişim alanındaki ilk düzenleme eski Türk Ceza Kanunu’na 3756 sayılı Kanun ile eklenen 525/a, b, c ve d maddeleri ile yapılmıştır. Bu suç tipleri, yapılan düzenlemelere paralel olarak 01/06/2005 tarihli yeni Türk Ceza Kanunu’nu kapsamında da düzenlenmişlerdir.

Bu suçlar kanunun onuncu bölümünde “Bilişim Alanında Suçlar” başlığı altında dercedilmiştir. Düzenleme sırasıyla “bilişim sistemine girme”, “sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme”, “banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması”, “yasak cihaz veya programlar” şeklindedir.

Belirtmek gerekir ki bilişim suçları doktrinde birtakım sınıflandırılmaya tabi tutulmuştur. Buna göre yukarıda değindiğimiz ve yalnızca bilişim sistemlerinin kullanılmasıyla işlenen suçlar doğrudan bilişim suçları olarak tanımlanmıştır. Buna karşılık suç işlerken bilişim sistemlerinin sağladığı kolaylıktan faydalanılması Türk Ceza Kanunu’nda başkaca suçların nitelikli hali olarak düzenlenmiş ve son olarak bilişim sistemleri bazı suçların işlenmesinde vasıta olarak kabul edilmiştir.² Doğrudan bilişim suçları olmayan ve işlenilmesi sırasında bilişim sistemlerinden yararlanan suçları “dolaylı bilişim suçları” şeklinde isimlendiren yazarlar bulunmaktadır.³

² Fatih Selami Mahmutoglu, “Türk Ceza Kanununda Yer Alan Bilişim Alanındaki Suçlar ve Karşılaşılan Sorunların Yargı Kararları Işığında Değerlendirilmesi”, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 71/1 (2013), 856.

³ Necmettin Yazıcı, *Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları (TCK m. 243-244 ve 245)*, (İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2021), 24.

Biz yaptığımız çalışmada bilişim sistemlerinin kullanıldığı diğer tür suçlar hakkında herhangi bir açıklamada bulunmaksızın yalnızca doğrudan bilişim suçlarına ilişkin genel açıklamalarda bulunacak ve son olarak doğrudan bilişim suçlarından biri olan “sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme” suçu hakkında açıklamalarda bulunmaya çalışacağız.

1 – Türk Hukukunda Bilişim Suçları

Türk hukukunda bilişim suçları, yazarlar tarafından farklı terimlerle anılmıştır. Buna göre bu terimlere kısaca değinmekte fayda görmekteyiz. Nitekim bilişim suçları yerine “bilgisayar suçu”, “siber suç”, “internet suçu”, “bilgisayar ile ilgili suç”, “ileri teknoloji suçu”, “bilgisayar ağları kullanılarak işlenen suçlar”, “sanal suç” gibi birçok farklı terim anılmış, “bilişim suçu” terimi yerine kullanılmıştır.^{4 5} Her ne kadar doktrinde terim birliği bulunmamakta ise de biz yaptığımız işbu çalışmamızda Türk Ceza Kanunu’nda da başlık olarak düzenlenmiş bulunan “bilişim suçları” terimini kullanmayı tercih etmekteyiz.

Bilişim suçları nitelikleri hasebiyle son derece yeni bir hukuk dalıdır. Nitekim teknik anlamda bilişim suçu kabul edilebilecek ilk fiil 18 Ekim 1966 tarihinde Minneapolis Tribune gazetesinde “bilgisayar uzmanı banka hesabında tahrifat yapmakla suçlanıyor” başlıklı haber ile hukuk gündemine girmiştir.⁶ Türkiye Cumhuriyeti’nde ise bilgisayar ilk defa 1960 yılında Karayolları Genel Müdürlüğü’nde yol yapım çalışmalarında kullanılmak üzere getirilmiş ve 12 Nisan 1993 tarihinde TÜBİTAK desteği ile ODTÜ’de ilk internet bağlantısı gerçekleştirilmiştir.⁷ Bununla birlikte bilişim suçları konusunda eski Türk Ceza Kanunu kapsamında yapılan ilk düzenleme 1991 yılında yapılmıştır. Buna göre 3756 sayılı Kanun ile 765 sayılı Ceza Kanununun 11. Babına ilave edilen “Bilişim Alanında Suçlar” başlıklı 525/a, b, c ve d maddeleri bilişim suçları alanındaki ilk düzenlemelerdir.⁸

Kanunda yapılan düzenlemenin tarihine bakıldığında bilişim sistemlerinin ülkeye girmesinden 32 yıl sonraya tekabül ettiği anlaşılmaktadır. Hukukun sosyal, ekonomik ve

⁴ Nagihan Gün, *Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları* (Çankaya: Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2020), 66.

⁵ Murat Volkan Dülger, *Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku* (Ankara: Seçkin, 2020), 71-72.

⁶ Dülger, *Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku*, 96.

⁷ Ahmet Gül, *Doğrudan/Dolaylı Bilişim Suçları* (Ankara: Seçkin, 2018), 28.

⁸ Mahmutoğlu, “Türk Ceza Kanununda Yer Alan Bilişim Alanındaki Suçlar ve Karşılaşılan Sorunların Yargı Kararları Işığında Değerlendirilmesi”, 855.

teknolojik gelişmeleri aksayarak geriden takip ettiği göz önünde bulundurulduğunda bu durumun tabii olduğu sonucuna varılacaktır. Nitekim 1992 yılında Yücel tarafından yayımlanan bir makalede bilişim sistemlerine karşı suçlar “konut dokunulmazlığının ihlalinin elektronik şekli” olarak tanımlanmıştır.⁹ Bu haliyle bilişim hukukunun günümüzde dahi gelişmekte olan ve teknolojiye bağlı olarak radikal yeniliklere gebe bir hukuk dalı olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Örneğin son dönemlerde haberlerde “Twitch dolandırıcılığı” olarak karşımıza çıkan¹⁰ yeni türdeki “örgütlü sanal fiillerin” kanun koyucu tarafından klasik dolandırıcılık suçu kapsamında çıkarılarak farklı bir suç olarak düzenlenmesi hiç de yadırganacak bir durum olmayacaktır. İnternetin artık ülke genelinde yaygınlaşması, kripto para, metaverse gibi kavramların ortaya çıkmasıyla şu anda tahayyül edemeyeceğimiz haksızlık teşkil eden soyut ve sanal fiiller ortaya çıkabilecek, şahıslar tarafından kişi ve kurumlara zarar verilebilecektir. Bu fiillerin ceza kanunları kapsamında suç olarak düzenlenmesi ise tabii bir gelişme niteliğinde olacaktır.

Ülkemiz hukukunda bilişim alanındaki ilk düzenlemenin 1991 yılında eski Türk Ceza Kanunu kapsamında yapıldığını belirtmiş idik. Bu düzenlemeyi takiben Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nda “bilgisayar programları” da “eser” olarak kabul edilmiş ve bilgisayar programlarına karşı gerçekleştirilen bazı eylemler yaptırıma bağlanmıştır.^{11 12} Bu gelişmelerden sonra ise 2004 yılında 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu ile yeni suç tipleri oluşturulmuştur.^{13 14} Türk Ceza Kanunu kapsamı dışında kalmaları sebebiyle bu suçlara ilişkin detaylı açıklamalarda bulunulmayacaktır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda bilişim suçları 243 ila 246 maddeler arasında düzenlenmiştir. Bu suçlara doktrinde doğrudan bilişim suçları denmektedir. Bu suçlar sırasıyla “bilişim sistemine girme”, “sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme”, “banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması”, “yasak cihaz veya

⁹ Mustafa Yücel, “Bilişim Suçları”, *Ankara Barosu Dergisi* 49/4 (Temmuz 1992), 509.

¹⁰ Füsün Sarp Nebil, “Twitch yayıncı gelirleri sızınca, dolandırıcılık ortaya çıktı”, *T24 İnternet Gazetesi* (02 Kasım 2021).

¹¹ Esra Yaycı, *Bilişim Suçları* (Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2007), 27-28.

¹² Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nun 72. maddesine göre “bir bilgisayar programının hukuka aykırı olarak çoğaltılmasının önüne geçmek amacıyla oluşturulmuş ilave programları etkisiz kılmaya yönelik program veya teknik donanımları üreten, satışa arz eden, satan veya kişisel kullanım amacı dışında elinde bulunduran kişi altı aydan iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.”

¹³ Gün, *Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları*, 84.

¹⁴ Elektronik İmza Kanunu’nun “Denetim ve Ceza Hükümleri” başlıklı üçüncü kısmında tanımlanan fiilleri işleyenlere karşı birtakım hapis, adli ve idari para cezaları uygulanacağı düzenlenmiştir.

programlar”dır. Buna karşılık bilişim sistemleri kullanılarak işlenen suçlar yalnızca bu suçlar değildir. Doktrinde dolaylı bilişim suçları olarak nitelendirilen suçlara TCK m. 142/2-e ile düzenlenen nitelikli hırsızlık, TCK m. 135 ile düzenlenen kişisel verilerin kaydedilmesi, TCK m. 226 ile düzenlenen müstehcenlik suçları örnek olarak verilebilecektir.¹⁵

Yeri gelmişken belirtmelidir ki “banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması” suçu, doktrinde daha çok malvarlığına karşı suç niteliğini haiz olması ve bilişim suçu niteliğinde olmaması sebepleriyle eleştirilmektedir.¹⁶ Kanun koyucu da maddenin gerekçesinde bu durumu şöyle izah etmektedir: “... Aslında hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma ve sahtecilik suçlarının ratio legis’lerinin tümünü de içeren bu fiillerin, duraksamaları ve içtihat farklılıklarını önlemek amacıyla, bağımsız suç haline getirilmeleri uygun görülmüştür.” Biz bu görüş ayrılıklarına, konumuz kapsamının genişlememesi gayesi ile değinmekle yetineceğiz.

Son olarak bilişim suçları özellikleri itibariyle soyut ve sanal fiillerle işlenmektedir. Bu durum da işlenen suçun tespiti, takibi ve soruşturulması konusunda büyük zorluklar çıkarmaktadır. Nitekim bilişim suçlarının kolluk kuvvetlerine bildirilme oranları oldukça azdır.¹⁷ Bildirilen suçlar ise bilhassa taşra teşkilatlarında görev alan emniyet güçlerinin teknik donanım ve kalifiye memur yetersizliği sebepleriyle etkin soruşturulamamakta ve dolayısıyla suçla mücadele konusunda sorunlar ortaya çıkmaktadır.

2 – Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme Veya Bozma Suçu

2.1 – Genel Bilgiler

“Sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya bozma” suçu Türk Ceza Kanunu’nun 244. maddesinde düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre, “(1) Bir bilişim sisteminin işleyişini engelleyen veya bozan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Bir bilişim sistemindeki verileri bozan, yok eden, değiştiren veya erişilmez kılan, sisteme veri yerleştiren, var olan verileri başka bir yere gönderen kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (3) Bu fiillerin bir banka veya

¹⁵ Yazıcı, *Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları*, 24.

¹⁶ Veli Özer Özbek, “Banka Veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (TCK m. 245)”, *Dokuz Eylül Hukuk Fakültesi Dergisi* 9 (2007), 1022.

¹⁷ Damla Eryaman, *Türk Ceza Kanunu’nda Bilişim Suçları* (Mersin: Çağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018), 34.

kredi kurumuna ya da bir kamu kurum veya kuruluşuna ait bilişim sistemi üzerinde işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır. (4) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan fiillerin işlenmesi suretiyle kişinin kendisinin veya başkasının yararına haksız bir çıkar sağlamasının başka bir suç oluşturmaması halinde, iki yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.”

Madde kapsamında üç farklı suç tipi belirlenmiştir ve bunlar birinci, ikinci ve dördüncü fıkralarda düzenlenmiştir. Maddenin üçüncü fıkrasında ise, ilk iki fıkrada düzenlenen suçların nitelikli haline yer verilmiştir.¹⁸ Maddenin birinci fıkrasında bilişim sisteminin işkeyini engelleme veya bozma, ikinci fıkrasında bilişim sistemindeki verileri bozma, yok etme, değiştirme, erişilmez kılma, dördüncü fıkrasında ise bu fiillerin işlenmesi suretiyle haksız yarar sağlama suç olarak tanımlanmıştır.¹⁹

Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi’nin 5. maddesine göre taraf devletlere bir bilgisayar sisteminin işleyişini hukuka aykırı şekilde engelleme fiilinin suç olarak tanımlanması yükümlülüğü getirilmiştir. Türkiye adı geçen bu sözleşmeyi imza eden ülkeler arasında bulunmaktadır. 10.11.2010 tarihinde imzalanan bu Sözleşme, nihayet 29.09.2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Sözleşme’nin resmi tercümesi “Sanal Ortamda İşlenen Suçlar Sözleşmesi” olarak belirtilmiştir.²⁰

Kanun koyucu, Türk Ceza Kanunu’nun 244. maddesi ile Sözleşmenin 4, 5 ve 8. maddelerine uygun bir düzenleme getirmiş bulunmaktadır. Nitekim Sözleşme’nin 4. ve 5. maddelerinde yer alan “verilere müdahale” ve “sisteme müdahale” suçlarının karşılığı 5237 sayılı yasanın 244. maddesi olup Sözleşme ile büyük ölçüde uyumludur.²¹

2.2 – Korunan Hukuki Değer

Çalışmamızın ilk sayfalarında bilişim suçlarının malvarlığına karşı işlenen suçlarla benzerliğine değinmiş idik. Hiç şüphesiz ki bilişim suçları sonucunda mağdurun malvarlığında birtakım zararlar meydana gelmektedir. Buna karşın kanun koyucu bilişim suçlarını farklı bir bölümde düzenlemiştir. Kanun koyucunun, bu suçlarla, bilişim sistemi

¹⁸ Berrin Akbulut, “Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme Veya Değiştirme”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi* 24/2 (2016), 10.

¹⁹ Mahmut Koca – İlhan Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, (Ankara: Adalet, 2018), 866.

²⁰ Cahit Aliusta – Recep Benzer, “Avrupa Siber Suçlar Sözleşmesi ve Türkiye’nin Dahil Olma Süreci”, *Uluslararası Bilgi Güvenliği Mühendisliği Dergisi* 4/2 (2018), 38.

²¹ Aliusta – Benzer, “Avrupa Siber Suçlar Sözleşmesi ve Türkiye’nin Dahil Olma Süreci”, 39.

veya sistemdeki verilerin bireyin malvarlığına dahil bir değer olmasından ziyade, bilişim sistemlerinin doğru bir şekilde işleyişini korumak istediği anlaşılmaktadır. Bir örnek ile izah etmek gerekirse, bir bankanın bilgisayar sisteminin çökertilmesi, sadece bu sistemi kuran bankanın malvarlığına zarar vermemekte, aynı zamanda birçok vatandaşın da işlerinin aksamasına yol açmaktadır.²² Bu haliyle korunan hukuki değer, bilişim sistemlerinin eksiksiz ve işlevsel bir şekilde işlemesindeki yarardır şeklinde açıklanabilecektir.

2.3 – Suçun Unsurları

2.3.1 – Suçun Maddi Unsurları

2.3.1.1 – Fail

Madde metninden suçun faili olmak bakımından bir özellik aranmadığı anlaşılmaktadır. Bu suçların faili herkes olabilir.

2.3.1.2 – Mağdur

Bu suçun mağduru bilişim sistemi veya verileri üzerinde tasarruf yetkisini elinde bulunduran kişidir.²³ Nitekim suç tipi, mağdur açısından bir özellik arz etmemektedir. Ancak kamu kurum veya kuruluşlarının bilişim sistemlerine karşı işlenen suçlarda toplumu oluşturan herkes suçun mağduru olacaktır.²⁴

2.3.1.3 – Suçun Konusu

Madde kapsamında farklı suç tiplerinin belirlenmiş olduğunu daha önce belirtmiş idik. Buna göre maddenin birinci fıkrasında suçun konusunu “bilişim sistemleri” oluşturmaktadır.

TCK’nın 244. maddesinin 2. fıkrasında düzenlenen suçun konusunu ise “bir bilişim sistemindeki veriler” oluşturmaktadır. TCK’nın 243. maddesinin gerekçesinde sistem içindeki bütün soyut unsurların veri teriminin kapsamında olduğu belirtilmiştir. Ayrıca veri, 5651 sayılı kanunda da tanımlanmıştır. Buna göre 5651 sayılı kanunun 2/1-k

²² Koca – Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 867.

²³ Barış Emre Alp, *5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Bilişim Sistemini Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme Veya Değiştirme Suçu*, (Ankara: Adalet, 2019), 80.

²⁴ Koca – Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 868.

hükmünde “bilgisay tarafından üzerinde işlem yapılabilen her türlü değer” veri olarak tanımlanmıştır. Doktrinde ise veri; harf, rakam, grafik veya tespiti mümkün başkaca işaretlerden ibaret olan ve sistemin kendisine göre çalıştığı bilgidir şeklinde açıklanmıştır.²⁵

2.3.1.4 – Fiil

Türk Ceza Kanunu’nun 244. maddesinin 1. fıkrasında “sistemin işleyişini engelleyen veya bozan” cezalandırılacağı düzenlenmiştir. Kanun koyucu bu ifade ile kavramı çok geniş tutarak ve nasıl olduğunu aramaksızın sistemin işleyişini engelleyen ya da bozan fiilleri suç olarak tayin etmiştir.²⁶ Buna göre icra edilen fiil, bilişim sistemini bozmalı, sistemin işleyişini engellemeli, bilişimin sisteminin bozulmasına yol açmalıdır. Belirtmek gerekir ki bu sonuçların birine yol açan fiil, suç niteliğinde olacaktır. Neticede suç, sırf hareket suçu olmayıp neticeli bir suçtur. Suç, bu neticeleri meydana getirmeye elverişli her hareketle işlenebileceğinden serbest hareketli suçlardandır.²⁷

Maddenin ikinci fıkrasında düzenlenen suç, sistemdeki verilere zarar veren hareketlerle işlenebileceği gibi, sisteme veri yerleştirme veya mevcut verileri başka yere göndermekle de işlenebilir. Ancak bu fiillerin sistemi engellememesi veya bozmaması gerekir. Aksi takdirde maddenin ilk fıkrasındaki suç oluşacaktır.²⁸ Buna göre, bir bilişim sistemindeki verileri bozan, yok eden, değiştiren, erişilmez kılan, sisteme yeni bir veri yerleştiren, verileri başka bir yere gönderen TCK m. 244/2 kapsamında cezalandırılacaktır.

2.3.1.5 - Netice

Madde kapsamında düzenlenen suçlar, neticeli suçlardır. Buna göre madde kapsamında “engelleyen, bozan, yerleştiren, gönderen, erişilmez kılan, değiştiren, yok eden” şeklinde eylemlerin meydana gelmesi ile bir sonucun ortaya çıkması gerekmektedir. Belirtmek gerekir ki TCK’nın 244. Maddesinde failin yaptığı hareketler neticesinde bir zarar meydana gelmesi aranmamaktadır.²⁹ Ancak failin icra ettiği fiiller sonucunda haksız bir

²⁵ Ali İhsan Erdağ, “Bilişim Alanında Suçlar (Türk ve Alman Ceza Hukukunda)”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 14/2 (2010), 290.

²⁶ Sacit Yılmaz, “5237 Sayılı TCK’nın 244. Maddesinde Düzenlenen Bilişim Alanındaki Suçlar”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 92 (2011), 72.

²⁷ Koca – Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 869.

²⁸ Koca – Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 871.

²⁹ Sacit Yılmaz, “5237 Sayılı TCK’nın 244. Maddesinde Düzenlenen Bilişim Alanındaki Suçlar”, 77.

çıkar sağlaması durumunda, fiilin farklı bir suç oluşturmaması halinde TCK m. 244/4 kapsamında cezalandırılacaktır.

2.3.2 – Suçun Manevi Unsurları

Söz konusu suç yalnızca kast ile işlenebilmektedir. Kast dışında saik, amaç gibi manevi unsur aranmamıştır. Bu suçlar olası kastla da işlenebilir niteliktedir.³⁰

2.3.3 – Suçun Nitelikli Halleri

TCK m. 244/3'e göre, suçun, banka veya kredi kurumuna ya da bir kamu kurum veya kuruluşuna ait bilişim sistemi üzerinde işlenmesi cezanın ağırlaştırılmasını gerektiren nitelikli hal oluşturmaktadır.³¹ Suçun bahsi geçen tüzel kişilere karşı işlenmesi durumunda yalnızca tüzel kişiler değil, bu tüzel kişiler vasıtasıyla iş ve işlem yapan kişiler de mağdur duruma düşürülmektedir. Bu açıdan düşünüldüğünde fıkranın yerinde bir düzenleme olduğu ifade edilmelidir.

2.3.4 – Suçun Özel Görünüş Biçimleri

2.3.4.1 – Teşebbüs

Suç, TCK m. 244/1 bakımından bilişim sisteminin işleyişini engellemek veya bozmak; m. 244/2 bakımından sistemdeki verileri bozmak, yok etmek, değiştirmek veya erişilmez kılmak, sisteme veri yerleştirmek, var olan verileri başka bir yere göndermekle; m. 244/4 bakımından ise haksız çıkarın sağlanması ile birlikte tamamlanır.³² Buna göre bu neticeleri doğuracak fiillere başlanması ve neticenin failin elinde olmayan sebeplerle meydana gelmemesi halinde suça teşebbüs söz konusu olacaktır.

Her üç fıkra bakımından da bir neticeli suç söz konusu olduğu için suça teşebbüs mümkündür.³³

2.3.4.2 – İctima

³⁰ Koca – Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 873.

³¹ Durmuş Tezcan vd., *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku* (Ankara: Seçkin, 2021), 1171.

³² Tezcan vd., *Ceza Özel Hukuku*, 1171.

³³ Koca – Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 874.

Türk Ceza Kanunu'nun 244. Maddesinde üç farklı suç tipinin düzenlendiğine değinmiştik. Buna göre 244. maddenin 1 ve 2. fıkrasında düzenlenen suçlar 4. Fıkrasında düzenlenen suçun unsuru niteliğindedir.³⁴ Buna göre birinci ya da ikinci fıkra da tanımlanan fiiller işlenmeden dördüncü fıkra da tanımlanan suç işlenemeyecektir. Bu haliyle suç, bileşik suç niteliğindedir ve bu sebeple gerçekleştirilen fiiller ayrı ayrı cezalandırılmayacak, tek bir suçun işlendiği kabul edilecektir.

TCK'nın 243. maddesinde “*bilişim sistemine girme*” suçu düzenlenmiştir. 244. maddedeki fiillerin işlenmesi için 243. maddede tanımlanan fiillerin gerçekleştirilmesi gerektiği tabiidir. Bu durumda farklı neviden fikri içtima hükümlerinin uygulanması gerektiği kabul edilmelidir.

Son olarak eklemek gerekir ki, “sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme” suçunun diğer suçlarla olan ilişkisi çalışmamızın kapsamı dışında bırakılmıştır.

2.3.4.3 – İştirak

Suç iştirak açısından özellik göstermemektedir.³⁵

Sonuç

Çalışmamız kapsamında Türk hukukunda bilişim suçlarının tarihi gelişimini, hala gelişmekte olan bir hukuk dalı olduğu için belli başlı regülasyon eksikliklerinin hissedildiğini açıklamaya çalıştık. Son olarak bu suçlardan biri olan “sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme” suçunu incelemeye çalıştık.

Türklerin 1960 tarihinde tanışmış olduğu bilişim sistemlerine karşı işlenen suçlar hakkında tahkikat ve takibat konusunda birtakım zorluklar yaşanmakta olduğu ifade edilmelidir. Öncelikle icra edilen fiiller, gerçek hayatta gözlemlenmesi güç, sanal nitelikte birtakım iş ve işlemler niteliğindedir. Nitekim fail tarafından icra edilen bilişim sistemlerine girmek, sistemden veri kopyalamak gibi fiiller mağdur tarafından tespit edilemediği sürece soruşturmaya tabi tutulamayacaklardır. Buna karşılık fiillerin tespit edilmesi durumunda dahi mağdurların vakayı adli birimlere bildirmemekte olduğu

³⁴ Koca – Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 875.

³⁵ Tezcan vd., *Ceza Özel Hukuku*, 1175.

gözlemlenmektedir. Örneğin, Instagram hesabı üçüncü kişiler tarafından çalınan şahısların, başlarına gelen durumu genelde yeni bir hesap açarak eski hesabının spamlanması/şikayet edilmesi ile çözmeye çalışmakta olduğuna ve ancak adli birimlere şikayette bulunmadıklarına pekçok kez şahit olunmaktadır.

Yine eklemek gerekir ki bilişim suçlarının işlenmesi, klasik suçlardan farklı bir özellik gösterdiğinden soruşturmayı gerçekleştirecek olan kolluk kuvvetlerinin de konu hakkında yetkin olmasını gerektirmektedir. Günümüzde, emniyet güçlerinin konu hakkında yeterli sayıda kalifiye memurunun olup olmadığı farklı bir çalışma kapsamında tartışılabilecektir.

Daha önce bahsedildiği üzere bilişim hukuku ve bilişim suçları geliştirmekte olan bir hukuk dalıdır. Bugün, kanunlarımızda tanımlanmamış bazı sanal fiillerin (bilişim suçlarının) işlenmekte olduğu şüphe götürmemektedir. Bu sanal fiillerin mevcut aşama itibarıyla suç olarak tanımlanmadıkları için cezalandırılmayacakları hususu da izaha muhtaç değildir. Nitekim bilişim sistemleri ülkemize 1960 yılında kullanılmaya başlanmış ancak bu sistemlere karşı işlenen kötü niyetli fiiller 1991 yılında suç olarak kabul edilmiştir. O halde gelecekte kanunlarımıza yeni bilişim suçlarının ekleneceği öngörülebilmektedir.

Çalışmamız kapsamında bilişim suçlarından biri olan “sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme” suçunu incelemeye çalıştık. Suç, Türk Ceza Kanunu’nun 244. maddesinde düzenlenmiştir ve madde kapsamında üç farklı suç tipi belirlenmiştir. Söz konusu regülasyon Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi’nin 4, 5 ve 8. maddelerine paralellik göstermektedir.

Son olarak TCK m. 244 kapsamında düzenlenen suçun unsurlarını incelemeye çalışarak çalışmamızı noktalandırmış bulunmaktayız.

KAYNAKÇA

- Akbulut, Berrin. “Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme Veya Değiştirme”. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakóltesi* 24/2 (2016), 7-55.
- Aliusta, Cahit – Benzer, Recep. “Avrupa Siber Suç Sözleşmesi ve Türkiye’nin Dahil Olma Süreci”. *Uluslararası Bilgi Güvenliği Mühendisliği Dergisi* 4/2 (2018), 35-42.
- Alp, Barış Emre. *5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Bilişim Sistemini Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme Veya Değiştirme Suçu*. Ankara: Adalet, 1. Basım, 2019.
- Dölger, Murat Volkan. *Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku*. Ankara: Seçkin, 8. Basım, 2020.
- Erdağ, Ali İhsan. “Bilişim Alanında Suçlar (Türk ve Alman Ceza Hukukunda)”. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakóltesi Dergisi* 14/2 (2010), 275-303.
- Eryaman, Damla. *Türk Ceza Kanunu’nda Bilişim Suçları*. Mersin: Çağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018.
- Göl, Ahmet. *Doğrudan/Dolaylı Bilişim Suçları*. Ankara: Seçkin, 2. Basım, 2018.
- Göl, Nagihan. *Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları*. Çankaya: Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2020.
- Koca, Mahmut – Üzülmöz, İlhan. *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Adalet, 5. Basım, 2018.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami. “Türk Ceza Kanununda Yer Alan Bilişim Alanındaki Suçlar ve Karşılaşılan Sorunların Yargı Kararları Işığında Değerlendirilmesi”. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakóltesi Dergisi* 71/1 (Aęustos 2013), 855-899.
- Özbek, Veli Özer. “Banka Veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (TCK m. 245)”. *Dokuz Eylül Hukuk Fakóltesi Dergisi* 9 (2007), 1019-1063.
- Sarp Nebil, Füsün. “Twitch yayıncı gelirleri sızınca, dolandırıcılık ortaya çıktı”. T24 İnternet Gazetesi (02 Kasım 2021). <https://t24.com.tr/yazarlar/fusun-sarp-nebil/twitch-yayinci-gelirleri-sizinca-dolandiricilik-ortaya-cikti,33020>
- Tezcan, Durmuş vd. *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*. Ankara: Seçkin, 19. Basım, 2021.
- Yaycı, Esra. *Bilişim Suçları*. Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2007.
- Yazıcı, Necmettin. *Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları (TCK m. 243-244 ve 245)*. İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2021.

Yılmaz, Sacit. “5237 Sayılı TCK’nın 244. Maddesinde Düzenlenen Bilişim Alanındaki Suçlar”. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 92 (2011), 62-100.

Yücel, Mustafa. “Bilişim Suçları”. *Ankara Barosu Dergisi* 49/4 (Temmuz 1992), 505-512.